

HE 81/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 1 ja 2 §:n sekä tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain soveltamisalaa koskevaa säännöstä.

Lain soveltamisalaa koskevaa pykälää muutettaisiin siten, että siitä ilmenisi nykyistä selkeämmin, että laki koskee Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämää oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää. Lailla ei ole vaikutuksia siihen, miten tuomioistuimet käsittelevät niille tulleita tietopyyntöjä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain pykälää, jossa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa ja tiedottaa ulosottoperusteen muodostavasta ratkaisusta. Sääntelystä tulisi nykyistä selvemmin käydä ilmi, että ilmoitusvelvollisuus koskee myös ulosottoperusteen kumoamista koskevaa ratkaisua.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain soveltamisala

Laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä (372/2010, *tietojärjestelmälaki*) on tullut voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010. Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä on ensisijaisesti tarkoitettu lainkäyttöasioiden täytäntöönpanoon sekä oikeushallinnon suunnittelu-, tutkimus- ja tilastointitehtäviä varten (HE 102/2009 vp). Järjestelmä sisältää arkaluonteisia tietoja, kuten tietoja rangaistuksista, jonka vuoksi tietojärjestelmän tiedot on säädetty viranomaisten julkisuudesta annetun lain (621/1999, *julkisuuslaki*) 24 §:n 1 momentin 28 kohdan nojalla salassa pidettäväksi. Oikeusrekisterikeskus toimii oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä.

Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmän rakenteesta ja käyttötarkoituksesta säädetään tietojärjestelmälain 4 ja 8 §:ssä. Tietojärjestelmä muodostuu ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä, diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä sekä raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmästä. Ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmän käyttötarkoituksena on välittää tietoja oikeushallinnon viranomaisten ratkaisusta niiden täytäntöön panemiseksi tai merkinnän tekemiseksi viranomaisen rekisteriin tai oikeusavun piiriin kuuluvien palkkioiden ja korvausten maksamiseksi sekä tietojen käyttämiseksi syyttäv viranomaisten toiminnassa. Diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisen käsittelyjärjestelmän käyttötarkoituksena on välittää oikeushallinnon viranomaisille tietoja vireillä olevan asian käsittelyn järjestämiseksi, selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi ja valvonta- tai kehittämistehtävän suorittamiseksi sekä yleisölle tietoja tuomioistuinten käsittelyssä olevista asioista. Raportointi-, tilasto- ja arkistojärjestelmän käyttötarkoituksena on tuottaa tilastoja ja muita tietoaineistoja oikeusoloista oikeusministeriölle ja oikeushallinnon viranomaisille toiminnan suunnittelua ja seuranta varten sekä hallinnonalalla toimivien tutkimus- ja selvitystehtäviä hoitavien yksiköiden käyttöön.

Tietojärjestelmälain 1 §:n mukaan mainitussa laissa säädetään lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen tallettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä sekä tuomioistuinten, syyttäv viranomaisten ja oikeusaputoimistojen velvollisuudesta liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja. Pykälää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 102/2009 vp) on todettu, että lain nimikettä voitaisiin koko oikeushallinnon tietojenkäsittely huomioon ottaen pitää liian laajana, koska laki koskisi vain kolmea eri osajärjestelmää. Ehdotetussa laissa kuitenkin mainitaan ne muut rekisterit, joista säädetään erityislaeissa (2 § 2 mom.), minkä vuoksi lain soveltamisala ei jäisi epäselväksi. Lisäksi todetaan, että ehdotetun säännöksen muotoilulla on selvyuden vuoksi haluttu osoittaa, että ehdotettu laki ei koske kaikkia oikeushallinnossa ylläpidettäviä tietojärjestelmiä. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät viranomaiskohtaiset tietojärjestelmät sekä oikeushallinnon viranomaisten henkilöstö- ja taloushallinnon rekistereissä olevista tiedoista muodostetut oikeusministeriön rekisterit samoin kuin rekisterit, joita ylläpidetään toimivaltuuksia ja muita oikeudellista asemaa todentavien tietojen saamiseksi yleiseen käyttöön.

Lain suhteesta muuhun lainsäädäntöön on säädetty lain 2 §:ssä. Sen mukaan, jollei mainitussa laissa toisin säädetä, tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta on voimassa, mitä julkisuuslaissa säädetään, ja muusta tietojärjestelmään talletettujen henkilötietojen käsittelystä, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään. Laki ei koske sellaisia oikeushallinnon valtakunnallisia rekistereitä,

joista on säädetty erikseen, tällaisia ovat muun muassa rikosrekisteri ja velkajärjestelyrekisteri. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan laki ei vaikuta sellaisen oikeushallinnon viranomaiselle tehdyn tai sille siirretyn tiedonsaantipyynnön käsittelyyn ja ratkaisuun, joka koskee kyseisessä viranomaisessa vireillä olevaan tai olleeseen asiaan kuuluvia asiakirjoja taikka tiedonsaantia tällaisista asioista pidetystä viranomaisen diaarista tai muusta asiarekisteristä. Tältä osin voimassa olevan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun ohella, että 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka mukaan laki ei vaikuttaisi asiakirjajulkisuuden toteutumiseen silloin, kun yksittäistä asiakirjaa pyydetään oikeushallinnon viranomaiselta. Siten tuomioistuimelle tehty tai siirretty tiedonsaantipyyntö, joka koskee tuomioistuimessa vireillä olevaa tai ollutta lainkäyttöasian oikeudenkäyntiasiakirjoja, käsitellään ja ratkaistaan edelleenkin oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuutta koskevien säädösten (370/2007 ja 381/2007) mukaisesti. Vastavasti syyttäväviranomaisille tai oikeusaputoimistolle tulleet tiedonsaantipyynnöt ratkaistaan jatkossakin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti. Oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevan lain soveltamisala on ollut epäselvä. Epäselvyyttä on ollut siitä, mitä tietojärjestelmiä laki koskee ja miten tehtävät jakautuvat tuomioistuinten ja Oikeusrekisterikeskuksen välillä. Tämä on aiheuttanut ristiriitaisia tulkintoja muun muassa siitä, kuka vastaa tuomioistuinten käsittelemiä asioita koskeviin tietopyyntöihin. Tämän vuoksi lain soveltamisalaa koskevaa pykälää on tarpeen selkeyttää. Siitä tulee ilmetä, että laki koskee vain Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämää valtakunnallista tietojärjestelmää. Laki ei sen sijaan koske yksittäisen tuomioistuimen omaa asianhallintajärjestelmää eikä lailla ole vaikutuksia siihen, miten tuomioistuinten ja muiden oikeushallinnon viranomaisten asianhallintajärjestelmissä olevien tietojen tai asiakirjojen julkisuus määräytyy.

1.2 Tuomioistuimen velvollisuus ilmoittaa ulosottoperusteesta

Tuomioistuinten velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisustaan säädetään laissa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksista (373/2010, jäljempänä ilmoitusvelvollisuuslaki). Ilmoitusvelvollisuuslaki on yleislaki, jossa säädetään sellaisista tuomioistuinten ilmoitusvelvollisuuksista, joista ei ole säädetty erityislaeissa. Tarkempia säännöksiä viranomaisten ratkaisujen ja ilmoitusten merkitsemisestä on annettu oikeusministeriön asetuksella tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään (1024/2010). Ilmoitusvelvollisuus täytetään pääsääntöisesti merkitsemällä tiedot oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Asetuksen 3 §:ssä on luettelo niistä erityislaeista, joissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen on toteutettava merkitsemällä tiedot oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Merkinnän tekemisen tavasta säädetään tietojärjestelmälaissa. Lisäksi Oikeusrekisterikeskus on antanut ohjeistusta merkintöjen tekemisestä.

Ilmoitusvelvollisuuslain 4 §:ssä säädetään tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa ja tiedottaa ulosottoperusteiden muodostavasta ratkaisusta. Sen mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava ulosottoviranomaiselle tuomiostaan, turvaamistoimipäätöksestä ja muusta ulosottoperusteesta merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tietojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle. Pykälän otsikon sanamuodon ja esitöiden perusteella säännöksen tarkoituksena on varmistaa ulosottoperusteiden välittyminen täytäntöönpanoviranomaiselle sähköisesti.

Ulosottoperusteista säädetään ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 §:ssä. Sen mukaan ulosottoperusteita ovat muun muassa tuomioistuimen riita- tai rikosasiassa antama tuomio ja tuomioistuimen antama turvaamistoimipäätös tai pidättämiseen oikeutetun virkamiehen päätös väliaikaisesta vakuustakavarikosta. Turvaamistoimista säädetään pakkokeinolaissa (806/2010). Sen 6 luku koskee vakuustakavarikkoa, josta päättää tuomioistuin (2 §). Väliaikaisesta vakuustakavarikosta voi päättää myös pidättämiseen oikeutettu virkamies (3 §). Lu-

vussa on säännökset esimerkiksi myös vakuustakavarikon kumoamisesta (4 §) ja uudelleen käsittelystä (5 §). Luvun 10 §:n mukaisesti vakuustakavarikon ja väliaikaisen vakuustakavarikon täytäntöönpanosta huolehtivat ulosottoviranomaiset noudattaen soveltuvin osin ulosotto-kaaren 8 luvun säännöksiä turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanosta. Pakkokeinolaissa ei ole säännöksiä tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuudesta koskien turvaamistoimipäätöksiä, vaan niistä ilmoittaminen perustuu ilmoitusvelvollisuuslain edellä mainittuun ulosottoperustetta koskevan säännökseen.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on päätöksessään 30.6.2016 (Dnro 1021/4/15) esittänyt, että tuomioistuinten päätöksistä ilmoittamista koskevaa sääntelyä täsmennetään nykyisestä. Päätöksen perusteena on kantelu, jossa on ollut kysymys tuomioistuimen vakuustakavarikon kumoavan turvaamistoimipäätöksen toimittamisesta tiedoksi ulosottoviranomaiselle. Tapauksessa tieto käräjäoikeuden vakuustakavarikon kumoavasta ratkaisusta oli tullut ulosottoviranomaisen tietoon vasta, kun kantelija oli itse toimittanut tuomion ulosottoon. Tiedonkulun ongelmista johtuen kantelijan omaisuus oli ollut takavarikossa noin kahden vuoden ajan, vaikka takavarikko oli jo kumottu.

Apulaisoikeusasiamiehen käsiteltävänä olleessa tapauksessa on ollut ollut kysymys turvaamistoimen kumoavasta päätöksestä, mitä säännös ei sen sanamuotoa tiukasti tulkiten koske. Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa selostetuista tapahtumatiedoista käy ilmi, että tapauksessa myös vakuustakavarikon kumoamista koskeva tieto on talletettu järjestelmään. Tieto ei kuitenkaan ole välittynyt ulosottoviranomaiselle, koska se on järjestelmän ohjeistuksen mukaisesti talletettu kentälle, jonka tiedot eivät välity muille viranomaisille. Kansalaisten oikeusturvan kannalta on selvää, että niin ulosottoperusteen muodostavan kuin kumoavankin päätöksen tulee välittyä järjestelmässä samalla tavalla. Tällaisen ratkaisusta tiedottaminen ulosottoviranomaiselle ei voi jäädä asianosaisen velvollisuudeksi. Edellä todetun perusteella voimassa olevaa sääntelyä tulee tarkistaa.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä

Lain soveltamisalaa koskevaa 1 §:ää on syytä selvittää, jotta laista käy selvästi ilmi, että se on tarkoitettu koskemaan vain Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämää valtakunnallista tietojärjestelmää, eikä lailla ole vaikutusta oikeushallinnon viranomaisten kuten tuomioistuinten omien asianhallintajärjestelmien käyttöön tai niihin talletettujen tietojen luovuttamiseen. Tämä koskee myös valmisteilla olevia AIPA- ja HAIPA- tietojärjestelmiä. Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto ei vaikuta siihen, miten Oikeusrekisterikeskuksen ja oikeushallinnon viranomaisten väliset tehtävät jakautuvat. Lain soveltamisalan selvittämiseksi lain 1 ja 2 §:ää ehdotetaan muutettaviksi siten, että 2 §:n 3 momentissa oleva soveltamisalaa rajaava säännös siirrettäisiin 1 §:n 2 momentiksi.

Oikeushallinnon valtakunnallinen tietojärjestelmä on siis tietoja välittävä järjestelmä, eikä sitä koskevalla lainsäädännöllä ole vaikutusta tuomioistuinten tai täytäntöönpanoviranomaisten asiakirjojen julkisuuteen, joka määräytyy muun lainsäädännön perusteella. Tietojärjestelmään kirjatut tiedot ovat julkisuuslain salassapitosäännösten perusteella salassa pidettäviä osana tätä järjestelmää. Siten esimerkiksi tuomioistuimelle tehty tietopyyntö, joka koskee tuomioistuimessa vireillä olevaa tai ollutta lainkäyttöasian oikeudenkäyntiasiakirjaa, käsitellään ja ratkaistaan edelleenkin oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuutta koskevien säädösten (370/2007 ja 381/2007) mukaisesti. Vastaavasti syyttäjäviranomaisille tai oikeusaputoimistolle tulleet tie-

donsaantipyynnöt ratkaistaan jatkossakin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

2.2 Laki tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan

Edellä esitetyn perusteella voimassa olevan lain perusteella on ollut epäselvää, miten turvaamistoimipäätöksen kumoavasta ratkaisusta ilmoitetaan ulosottoviranomaiselle. Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi ilmoitusvelvollisuuslain 4 §:n sanamuotoa siten, että siinä nimenomaisesti säädettäisiin tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa turvaamistoimipäätöksen ja muun ulosottooperusteen lisäksi tällaisen ratkaisun kumoamisesta. Ilmoitusvelvollisuus toteutettaisiin merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta ne välitettäisiin teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle. Myös pykälän otsikkoa muutettaisiin tätä vastaavasti.

Perusteltua on, että Oikeusrekisterikeskus tarkistaa myös ilmoitusvelvollisuudesta annettua ohjeistusta ja näin huolehtii siitä, että toimivallanjako eri viranomaisten välillä muodostuu selkeäksi. Ohjeistuksella tulee varmistua siitä, että tuomioistuimet merkitsevät mahdolliset ulosottooperusteen kumoamista koskevat ratkaisut oikeille kentille, jotta ne välittyvät laissa tarkoitetulla tavalla ulosottoviranomaiselle.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotettujen muutosten tarkoituksena on ainoastaan selkeyttää jo voimassa olevaa lakia eikä niillä tämän vuoksi ole taloudellisia vaikutuksia.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tietojärjestelmälain soveltamisalan tarkentaminen poistaa aiemman epätietoisuuden tehtävänjaoista tuomioistuinten ja Oikeusrekisterikeskuksen välillä.

Vastaavasti ilmoitusvelvollisuuslain tarkentamisella varmistetaan se, että jatkossa myös turvaamistoimen tai muun ulosottooperusteen kumoamista koskevat päätökset välittyvät järjestelmässä tuomioistuimista ulosottoviranomaisille.

4 Asian valmistelu

Oikeusministeriö asetti 20 päivänä helmikuuta 2017 työryhmän valmistelemaan ehdotusta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (OM 5/41/2017). Työryhmän tehtävänä oli arvioida oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain päivittämisen tarve ja valmistella lakiin tarvittavat muutokset. Ehdotus tuli laatia hallituksen esityksen muotoon.

Hallituksen esitystä koskevasta luonnoksesta on saatu 19 lausuntoa. Lausunnon ovat antaneet korkein hallinto-oikeus, Rovaniemen, Vaasan ja Turun hovioikeudet, Etelä-Karjalan, Keski-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Pohjois-Savon, Tuusulan, Vantaan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeudet, Helsingin, Hämeenlinnan ja Itä-Suomen hallinto-oikeudet, vakuutus-oikeus, valtakunnansyyttäjänvirasto, Oikeusrekisterikeskus sekä Suomen Journalistiliitto ry ja Oikeustoimittajat ry. Espoon, Kymenlaakson, Lapin, Päijät-Hämeen ja Ylivieska-Raahen kärjäoikeudet ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ovat ilmoittaneet, etteivät anna lausuntoa asiassa.

HE 81/2018 vp

Kaikki lausunnon antaneet tuomioistuimet ovat pitäneet lain soveltamisalan selkeyttämistä ehdotetulla tavalla tarpeellisena. Soveltamisalaa koskevasta pykälästä tulee ilmetä, että laki koskee vain valtakunnallista tietojärjestelmää eikä yksittäisten tuomioistuinten omia asianhallintajärjestelmiä. Valtakunnansyyttäjänvirasto ei pitänyt soveltamisalaa epäselvänä. Oikeus-toimittajat ry piti myös soveltamisalaa koskevaa tarkennusta tarpeellisena, koska yhdistyksen mukaan tuomioistuimissa ja muissa oikeushallinnon viranomaisissa on toisinaan kieltäydytty toteuttamasta tietopyyntöjä vetoamalla tietojärjestelmälakiin.

Ilmoitusvelvollisuuslain muutos on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 31/2018 vp). Mainittuun hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n muuttamiseksi (lakiehdotus 4). Mainittu lakiehdotus on otettu tässä esityksessä huomioon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain (372/2010) 1 ja 2 § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen talletettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä sekä tuomioistuinten, syyttäviviranomaisten ja oikeusaputoimistojen velvollisuudesta liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja.

Oikeushallinnon viranomaiselle tehdyn tai sille siirretyn tiedonsaantipyynnön käsittelystä ja ratkaisusta, joka koskee kyseisessä viranomaisessa vireillä olevaan tai olleeseen asiaan kuuluvia asiakirjoja taikka tiedonsaantia tällaisista asioista pidetystä viranomaisen diaarista tai muusta asiarekisteristä, säädetään erikseen.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä henkilötietojen käsittelystä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tietosuojalaissa (/) sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (/).

Rikosrekisteristä, velkajärjestelyrekisteristä, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, kuultusrekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä, ulosoton tietojärjestelmästä ja sakkorangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvistä rekistereistä sekä henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa Rikosseuraamuslaitoksessa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain (373/2010) 4 § seuraavasti:

4 §

Velvollisuus ilmoittaa ja tiedottaa ulosottoperustetta koskevasta ratkaisusta

Tuomioistuimen on ilmoitettava ulosottoviranomaiselle tuomiostaan, turvaamistoimipäätöksestään ja muusta ulosottoperusteesta tai tällaisen ratkaisun kumoamisesta merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tietojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Sen estämättä, mitä laissa säädetään asianosaisen oikeudesta saada tuomioistuimen oikeaksi todistama jäljennös tuomioistuimen ratkaisusta, asian vireille saattajalle annetaan ratkaisu oikeaksi todistettuna paperimuotoisena jäljennöksenä vain hänen pyynnöstään, jos ratkaisusta välitetään tieto 1 momentissa säädetyllä tavalla. Tuomioistuimen on sopivalla tavalla tiedotettava siitä, että ulosottoperusteen liittäminen ulosottohakemukseen ei ole tarpeen, jos ulosottohakemus tehdään ennen kuin viisi vuotta on kulunut siitä, kun ulosottoperustetta merkitsevä tuomioistuimen ratkaisu on annettu.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta velvollisuuteen suorittaa toimituskirjama-

Oikeusministeriön asetuksella säädetään ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuimen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Oikeusministeri Antti Häkkinen

1.

Laki

oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain (372/2010) 1 ja 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen talletettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä sekä tuomioistuinten, syyttäväviranomaisten ja oikeusapu-toimistojen velvollisuudesta liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja.

Tässä laissa säädetään lainkäyttöasioiden käsittelyä ja täytäntöönpanoa sekä oikeusministeriön hallinnonalan tutkimus- ja suunnittelutoimintaa palvelevasta valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen talletettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä sekä tuomioistuinten, syyttäväviranomaisten ja oikeusapu-toimistojen velvollisuudesta liittyä tietojärjestelmään ja toimittaa siihen tietoja.

Oikeushallinnon viranomaiselle tehdyn tai sille siirretyn tiedonsaantipyynnön käsittelystä ja ratkaisusta, joka koskee kyseisessä viranomaisessa vireillä olevaan tai olleeseen asiaan kuuluvia asiakirjoja taikka tiedonsaantia tällaisista asioista pidetystä viranomaisen diaarista tai muusta asiarekisteristä, säädetään erikseen.

2 §

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tietojen luovuttamisesta oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen talletettujen tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä hen-

HE 81/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

muusta tietojärjestelmään talletettujen henkilötietojen käsittelystä, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Rikosrekisteristä, velkajärjestelyrekisteristä, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, kuulusrekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä, ulosoton tietojärjestelmästä ja sakkorangaistuksen täytäntöön-panoon liittyvistä rekistereistä sekä henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa Rikosseuraamuslaitoksessa säädetään erikseen.

Tämä laki ei vaikuta sellaisen oikeushallinnon viranomaiselle tehdyn tai sille siirretyn tiedonsaantipyynnön käsittelyyn ja ratkaisuun, joka koskee kyseisessä viranomaisessa vireillä olevaan tai olleeseen asiaan kuuluvia asiakirjoja taikka tiedonsaantia tällaisista asioista pidetystä viranomaisen diaarista tai muusta asiarekisteristä.

kilötietojen käsittelystä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, tietosuojalaissa (/) sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (/).

Rikosrekisteristä, velkajärjestelyrekisteristä, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, kuulusrekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä, ulosoton tietojärjestelmästä ja sakkorangaistuksen täytäntöön-panoon liittyvistä rekistereistä sekä henkilötietojen käsittelystä rangaistuksen täytäntöönpanossa Rikosseuraamuslaitoksessa säädetään erikseen.

2.

Laki

tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain (373/2010) 4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

*Velvollisuus ilmoittaa ja tiedottaa ulosotto-
perusteen muodostavasta ratkaisusta*

Tuomioistuimen on ilmoitettava ulosottoviranomaiselle tuomiostaan, turvaamistoi-
mipäätöksestä ja muusta ulosottoperusteesta
merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeus-
hallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän
ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tie-
tojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden
avulla ulosottoviranomaiselle. Merkinnän
tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallin-
non valtakunnallisesta tietojärjestelmästä
annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Sen estämättä, mitä laissa säädetään asi-
anosaisen oikeudesta saada tuomioistuimen
oikeaksi todistama jäljennös tuomioistuimen
ratkaisusta, asian vireille saattajalle annea-
taan ratkaisu oikeaksi todistettuna paperi-
muotoisena jäljennöksenä vain vireille saat-
tajan pyynnöstä, jos ratkaisusta välitetään
tieto I momentissa säädetyllä tavalla. Tuo-
mioistuimen on sopivalla tavalla tiedotettava
siitä, että ulosottoperusteen liittäminen ulos-
ottohakemukseen ei ole tarpeen, jos ulosot-
tohakemus tehdään ennen kuin viisi vuotta
on kulunut siitä, kun ulosottoperustetta mer-
kitsevä tuomioistuimen ratkaisu on annettu.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei
vaikuta velvollisuuteen suorittaa toimitus-
kirjamaksua.

Oikeusministeriön asetuksella säädetään
ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuimen

Ehdotus

4 §

*Velvollisuus ilmoittaa ja tiedottaa **ulosotto-
perustetta** koskevasta ratkaisusta*

Tuomioistuimen on ilmoitettava ulosotto-
viranomaiselle tuomiostaan, *turvaamistoi-
mipäätöksestään* ja muusta ulosottoperusteesta
tai tällaisen ratkaisun kumoamisesta
merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeus-
hallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän
ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tie-
tojen välittämiseksi teknisen käyttöyhteyden
avulla ulosottoviranomaiselle. Merkinnän
tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallin-
non valtakunnallisesta tietojärjestelmästä
annetussa laissa ja sen nojalla säädetään.

Sen estämättä, mitä laissa säädetään asi-
anosaisen oikeudesta saada tuomioistuimen
oikeaksi todistama jäljennös tuomioistuimen
ratkaisusta, asian vireille saattajalle annea-
taan ratkaisu oikeaksi todistettuna paperi-
muotoisena jäljennöksenä vain *hänen pyyn-
nöstään*, jos ratkaisusta välitetään tieto
I momentissa säädetyllä tavalla. Tuomiois-
tuimen on sopivalla tavalla tiedotettava siitä,
että ulosottoperusteen liittäminen ulosotto-
hakemukseen ei ole tarpeen, jos ulosottoha-
kemus tehdään ennen kuin viisi vuotta on
kulunut siitä, kun ulosottoperustetta merkit-
sevä tuomioistuimen ratkaisu on annettu.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei
vaikuta velvollisuuteen suorittaa toimitus-
kirjamaksua.

Oikeusministeriön asetuksella säädetään
ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuimen

HE 81/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .
